

Wetsvoorstel vroegsignalering: goud of messing

Staatssecretaris Van Ark heeft een conceptwetsvoorstel ingediend dat vroegsignalering van schulden verplicht. In de wet wordt geregeld dat verhuurders, zorgverzekeraars en nutbedrijven de gemeente moeten waarschuwen bij het ontstaan van een achterstand. Dat betekent dat er een nieuw systeem bij komt, terwijl bestaande systemen niet werken of niet worden gebruikt. Tegelijkertijd heeft de schuldhulpverlening nú al moeite met al het werk dat op ze afkomt. En misschien wel het belangrijkste: wat vindt de burger ervan?

Goud

Dit wetsvoorstel is de eerste concrete stap in de brede schuldenaanpak van het kabinet. Met de wet krijgt de gemeente meldingen van schuldeisers zoals zorgverzekeraars, nutsleveranciers en verhuurders bij achterstanden. De gemeente zoekt vervolgens via hun schuldhulpverlener contact met de betreffende burger.

Zo op het eerste gezicht: goud! Waarom hebben we dit nooit eerder gedaan? Door er vroeg bij te zijn voorkomen we schuldenescalatie en zo besparen we de maatschappij, de burger en de schuldeiser verdere schade..... zo lijkt het.

Messing

Er komt dus een simpel lijkende verplichting waarbij er een meldplicht komt voor sommige schuldeisers. Dat de privacy-technische kant van de vroegsignalering wordt geregeld is mooi en goed.

Toch concludeerde de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer onlangs dat de overheid als schuldeiser zelf een van de grote probleemveroorzakers is. Dat probleem wordt hier op geen enkele wijze geadresseerd. Zowel deze commissie als de Ombudsman hebben ook herhaaldelijk kritische kanttekeningen geplaatst bij de gemeentelijke schuldhulpverlening. Waar de schuldhulp nu al regelmatig kraakt is het te verwachten dat deze wet een overbelasting tot gevolg heeft! De gouden glans is er dan snel af en verandert dan snel in messing.

Schuldhulp

Voor de goede orde: burgers die het geld niet hebben kosten gerechtsdeurwaarders en schuldeisers alleen maar geld en leveren diezelfde burger stress op. Zowel de gerechtsdeurwaarder als de schuldeisers willen graag dat daar - waar nodig - schuldhulp wordt verleend. Dan moet de gemeentelijke schuldhulpverlener voortvarend en effectief kunnen werken. Daar heb ik mijn vraagtekens bij als ik zie hoe schuldhulp nu af en toe werkt. Let wel: het probleem zit meestal in onvoldoende doordacht beleid of onvoldoende financiële middelen voor de schuldhulpverlener.

Onderschatten

Last but not least: heeft de wetgever wel gedacht aan de burger? Waarom neemt die zelf niet eerder contact op? Laat dat nou onderzocht zijn (Keizer, 2016: 'Afgelost is Opgelost'). Een van de bevindingen in dit onderzoek is dat burgers met schulden hun problemen onderschatten en hun capaciteiten om die op te lossen overschatten.

Stelt u zich die burger eens voor, met een huur- en zorgschuld. De deurbel gaat. Deze burger onderschat de problemen en denkt die zelf nog prima aan te kunnen. Hij opent de deur en daar staat de schuldhulpverlener. Daar zit deze burger dus mooi niet op te wachten. Na een kort gesprek wordt de schuldhulpverlener weggestuurd en is het eindresultaat dat deze burger nog verder af staat van de schuldhulp.

Samenwerking

Mijn advies: eerst uitwerken en verbeteren wat er nu is. Benut VISH, Digitaal BeslagRegister en Schuldenwijzer. Niet nieuwe regels en systematiek bedenken. Wel uit ontwikkelen wat er is en aansturen en faciliteren van professionalisering en samenwerking in de schulden- en incassobranche.

Paul Otter is gerechtsdeurwaarder en bestuurslid van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). De KBvG zorgt voor een goede beroepsuitoefening door de gerechtsdeurwaarders bij de uitvoering van hun taken, met oog voor beide partijen. Paul blogt regelmatig over actuele zaken.